

Překlad Sofokleovy truchlohry „Aias“

(pokračování v. v. 596—1184).

	Aias.
Chor.	
Strofa a'.	
v. 596 O slavná Salamis ty tam králuješ v moři bouřlivém šťastně,	Ten dlouhý čas a nekonečný odbalí co zkrutého jest, jasné pak zas zakrývá; a nenadáleho nic není, rušit se i těžká přísaha i mysl železná.
600 všem v své velebnosti zřejmá; a já přebidný — dávné časy již to jsou — meškám na vlhkých Trojské země lučinách vždy strastiplný přebývám zde mokrem zeslabený,	650 I ja, jenž ondy přehrozně byl zatvrzen, jak napuštěné železo, jsem ženou tou v své řeči obměkčen; i želim zanechat ji vdovou u nepřátel, syna sirotkem.
605 ve zlé naději jsa, že se odeberu kdys do domu neviditelného Háda.	655 Však ke koupelům a k těm morským lučinám já půjdu, bych snad z viny své se očistiv moh' ujíti pak tíži hněvu božského; a dojda tam, kde místo skryté naléznu, ten meč zde schovám, zbraň tu nenáviděnou, tam v zem jej zahrabu, by nikdo neviděl;
Antistrofa a'.	
610 Tak též můj spojenec to Aias ten nezkrocený za- činá boj	660 ať noc a Hádes jej tam dole chovají. Neb o té doby, co má ruka přijmula jej darem od Hektora, mého odpůrce, isem od Argeiských žádné úcty nedostal.
v božské běda šílenosti; on jenž co rek, kdys v strašném boji, byl tebou vyslán, nyní sám bloudí v duši zas zmaten jsa	665 A pravdivé jest lidské přísloví: že dar od soka není darem, aniž prospěšný. Tak vezme jak budoucně bohům poslouchat, i Atridovce cítit se učit budeme.
615 a žal veliký druhům činí, jež dřív svou vykonal rukou skutky skvělé hanebně u hanebných	670 Jsouť vládcové, jim patří poslušnost; proč ne? Neb vyšší moci podá se i strašlivé ba i to přehrozně; tak zima sněživá své místo postupuje létu plodnému
620 ty padly, padly Atridovcův.	675 Tak ustupuje smutnotemné noci kruh dni s ořmi bílými, by světlem zplápolal; a vánek větrů strašlivých zas ukojí hluk morské bouře, taktéž spánek všemocený
Strofa b'.	
625 Zajisté máteř, v stáří vysokém žijíc s šedou hlavou, uslyší-li o něm tu správu, v myslí že on zmaten jest, nářeky, nářeky,	680 upoutav uvolní a povždy nejímá. Proč bychom nemohli my býti moudřími? já ovšem, neb jsem poznal právě teď, že mám jen dotud nepřítelů nenáviděti,
630 ne jak stesk žalujícího slavíka, spustí pak ubohá, než hlasitým stenáním zakvílí, a rukou si pádnou bít bude ňadra, rvát též své šedivé co stříbro vlasy.	685 jak by mne opět miloval, a příteli jen tak svou pomocí chci býti k užítku, jak by mně na vždy nezůstal, neb klamivý jest velmi přístav přízně u mnohých lidí.
Antistrofa b'.	
635 Neb lépe jest, když šilence chová země, jenž, z vlastní otcův vyšlý nade všechny statný soužené Achívy, více není věren	690 Však toto se má dobře pověsti; ty pak o ženo u vnitř jdi a k bohům modli se, by přivedli až ku konci, co srdce ždá. (Tekmessa odchází).
640 vlastnostem zděděným, než v duši bloudí. Nešťastný o jakou otců zvěst slyšet máš o těžkém hoří dítko, jaké krom něho ještě	695 Vy druhové, to samé cítěte rovněž tak jak ta a Teukrovi, až přijde, oznamte, by o nás pečl měl a vám též přízniv byl. Neb tam já půjdu, kam mi nutno, abych šel;
645 z božských Aiakidův nemějte žádný.	

vy však co pravím učíte a brzy snad,
ač trpím teď, mne zvíte osvobozena.

C h o r.

Strofa.

- Radosti pln vzlétám blahem mne hrůza jsme;
o slast, o slast Páne,
695 Páne, Páne mořem jda Kyllénských osněžených to od
skalnatých vrcholův, ukaž
700 se nám o vůdce sborův božích,
abys jak v Nysii v Knossu jak tance přirozné semnou
prováděl;
neb k plesu teď pudí mne srdce.
Přes moře k nám o vládce Apollo přijdi přes
Ikárské
zřejmý, o ty Délický,
705 a buď u nás vezdy jsa nám milostiv.

Antistrofa.

- Z očí odňal žal strašlivý Ares
o slast o slast, teď zas
jasná vzešla o Zeuse zár přestastného dne, bych
se bral
710 k rychlým a hbitým lodím,
že Aias zas zapoměl na strast,
a slavné oběti dal bohům snejvětší vykonav je
zákoností.
Všechno časem ruší se věčným,
715 nechci neslýchaným jmenovat víc, co bez nadání
Aias proti Atridům
změnil nechut též veliké ty sváry.

Posel.

- Vy milí muži, napřed vám chei zvěstovat,
720 teď právě Teukros přišel od hor Mysických;
jak ale vkročil mezi stány vojvodův,
tu od všech Argivů jest vesměs potupen.
Když totiž uslyšeli, že se blíží již,
725 jej vůkol obstoupili a pak ze všech stran
se všickni s potupnými slovy na něj sáпали,
co bratru šilence, jenž vojsku úklady
chtěl strojit, jemu lájice, že nebrání
jim nic, jej zcela na smrt ukamenovat.
730 Tak daleko to přišlo, vytasené již
že z pošvy meče jim se v ruku blyštěli.
Však k nejhorsímu přivedený stíchl svár,
když starší mužové jej slovy smířili.
Kde pak Vám Ajas dlí, bych mu to pověděl,
neb pánům sluší veškerou řeč zjevili.

Chor.

- 735 Teď není doma, neboť právě odešel,
úmysl nový spojiv s novým smýšlením.

Posel.

Ouvé, ouvé!
tak příliš pozdě poslal ten, jenž poslal nás
na cestu tu, či pozdě snad já přišel jsem.

Chor.

- 740 Co asi cháží na tom, co's měl vykonat?

Posel.

To Teukros přikázal, by muž ten ze stánu
ven nevycházel, pokud sám by nepřišel.

Chor.

On odešel, však k prospěšnému úmyslu
jsa obrácen, chce hněv svůj s bohy smířiti.

Posel.

Vší zpozdilosti plna jsou ta slova tvá, 745
jinák-li Kalchas moudře pravdu věštit zná.

Chor.

Co to? jakou máš o té věci vědomost?

Posel.

Jen tolik vím a právě jsem byl přítomen.
Tam s kruhu knížat, již se sešli k poradě,
750 sám vzdálen od Atridův Kalchas vystoupil,
a vruku Teukrovu svou vloživ pravici
jej vlídně napomenul, aby uzavřel
dne tohoto, jenž svítí teď, vším způsobem
Aianta do stánu a ven jej nepustil,
755 zdaž ho si žádá spatřiti kdy živého.

•Neb dnešního jen dne ho pronásleduje
hněv božské Athény«, tak zněla jeho řeč.
Neb nemotorná tělesa a zbytečná
že božskou mocí v těžké strasti padají,
760 tak věstec pravil, kdoby v lidské přírodě
jsa zrozen pak co člověk nesmyslel.

Když z vlasti odcházel, hned tedy nemoudrým
se osvědčil, při dobré radě otcově.
Neb tento k němu mluvil tak: »hled ve válece
765 o synu zvítěziti však vždy s bohy jen.«

On hrdě pak a nerozumně k němu dí:
•můj otče, s božskou pomocí i bázlivec
770 by dobyt vítězství, já důvěřuji však,
že bez nich slávy takové též dosáhnu.«

Tak v řeči své se vychloubal. Pak po druhé,
775 když Athéna jej pobízela, krvavou
by obrátil svou ruku na nepřátely,
on hroznou, neslýchanou dal jí odpověď:

•On paní, stůj na blízku jiných Argivů
780 neb u nás jistě neprorazí bitva šik.«

Ty řeči tedy na něj těžký přivedly
hněv bohyně, an nesmyslel, jak člověk má.
Však jest-li žije ještě dnes, tak bychom snad
jej mohli osvobodit s boží pomocí.
785 Tak věstec mluvil, Teukros však hned z rady mne
sém posílá, bych příkaz ten ti přiněsl,
jej pilně střežiti, když to však zmeškáme,
jest po něm veta, jest-li Kalchas pravdu řeč.

Chor.

O ubohá Tekmesso, dítě nešťastné,
785 o pojd a poslyš, jakou ten zde vede řeč,
to do živého jde a radost odnímá.

(Tekmessa vystoupí).

Tekmessa.

Proč zas v mém sídle budíte mne, od žalu
790 jež těžkého jsem právě nyní okřála?

Chor.

790 Slyš toho muže, který o Aiantovi
nám přines' zprávu nešťastnou mne rmoutící.

Tekmessa.

O běda, muži, co praviš, jsme ztraceni?

Posel.

Já neznám osud tvůj, však o Aianta jen
se velmi bojím, jest-li venku prodlívá.

Tekmessa.

Ten ovšem venku dlí, mne trápí slova tvá.

Posel.

795 Mne Teukros poslal, byste u vnitř do stánu
jej zavřeli a nepoustěli samého.

Tekmessa.

Kde Teukros dlí a proč pak on to nařídil?

Posel.

On právě přišel, míní však, že Aianta
ten východ uvrhnout by mohl v neštěstí.

Tekmessa.

800 Já ubohá! ach, od koho to uslyšel?

Posel.

Od věštee, syna Thestorova, který fek',
že dnešní den mu smrt neb život přinese.

Tekmessa.

805 Ach přátelé, v té nesnázi mi pomozte
a kvapte, vy, ať Teukros rychle přijde sem,
vy k roklím západním, vy jděte k východním
a pátrejte, kam vyšel muž ten nešťastný.
Tak poznávám teď, že ten muž mne oklamal
a ze své lásky bývalé mne vyhostil.
Ach dítě, co si počnu? nesmím seděti.
810 Já půjdu taky, kam mně bude možno jít,
o pojd'me, pospěšme, čas není k sedění,
kdo zachránit chce muže k smrti jdoucího.

Chor.

Jsem hotov jít, a nejen slovem ukázat.
Neb rychlost činu i nobou má sledovat.

Aias.

815 Tak stojí meč ten vražedný, jak nejvíce
by ostrý byl, zdaž chvíle jest mi k rozvaze,
dar Hektorův, jenž z nepřátel mi nejvíce
byl v nenávisti a k spatření protivný.
820 Zde v Troji, v zemi nepřátel, jest upevněn,
na brusu novobroušen železožroucím;
já upevnil jej, dobře vůkol zapraviv,
co přítele k mé rychlé smrti věrného.
Tak tedy připraveni jsme; ty především
o Zeuse, první přispěj mi jak slušno jest.
825 Však velkých darův nežádám, bych dosáhnul,
jen posla pošli nám, o smutném pádu jenž

dá Teukru zvěst, co by on první pozdvihnul
mne proklaného tímto mečem krvavým,
by z nepřátel mne žáden dříve nespatrił
a mne co kořist psům a dravcům nehodil. 830

O toto, Zeuse, žádám tebe, vzývám též
tě, Herme, mrtvých průvodčí, bys položil
mne lehounce, když skokem hbitým a jistým
zde tímto mečem sobě bok svůj probodnu. 835

Též vzývám ku pomoci věčné panny Váš,
jimž strasti smrtelných jsou známy veškeré,
ctné Eriny, vy rychlonohé popatřte,
jak od Atridův zničen jsem já ubohý.

Vás ohavné ať ohavné a zhoubece vás
prýč sebou uchvátí, jak oni vidí teď
mne vlastním mečem padnouti, ať zahnou
tak vlastní rukou nejdražších svých potomkův. 840

O pojdte, mstitelkyne, rychlé Eriny,
okuste, nešetřete vojska celého.

O ty, jenž na nebi vůz řídíš vysokém,
o Helie, když spatříš zem mou otcovskou,
pak zadrž uzdu svoji zlatem vyšitou,
a zvěstuj zkázu mou a tento osud můj
starému otci, nešťastné též máteri. 845

Ach jistě ubohá, jak řeč tu uslyší,
započne v celém městě nárek náramný.

Však není času, nad tím slzy roniti;
ne, — začít nutno čin s rychlostí horlivou.
O Smrti! Smrti! objev se a na mne patř;
ač spojen s tebou tam též k tobě promluví. 855

I k tobě, dnešní světlo zářícího dne!
i k Heliu, jenž řídí vůz, se obracím,
co nejposledněj, budoucně již nikdy víc.
O záři! o mé vlastní země posvátná!
860 O Salamis! ty sídlo krbu otcův mých!
vy slavné Athény, a rode příbuzný;
vás zdroje zde a řeky, luhy trojanské
též vzývám, s bohem buďte moji pěstouni!

to Aias poslední vám slovo skazuje;
to ostatní povím tam v Hádě bydlícím. 865

Strofa a'.

Polosbor první.

Strast strasti strast přiněsla zas
kam, kam,
kam nebyl bych já přišel?!
a nikteré neví mně místo zprávu dát.

Antistrofa a'.

Polosbor druhý.

Poslyš,
zas dupot jakýs slyším. 870

Polosbor první.

od nás to, již jsme plavby vaší druhové.

Strofa b'.

Polosbor první.

Jak jest to?

Polosbor druhý.

já stranu západních lodí celou prošel,

Antistrofa b.

Polosbor první.

875 a máš snad?

Polosbor druhý.

zajisté strasti dost, pro zrak však ničeho.

Polosbor první

(dozpěv).

aniž na těch stranách, kde východ slunce jest,
ten muž se nechtěl nikde objeviti nám.

Chor.

Strofa.

879 Kdo pak nám poví, kdo pak z pracovitých

rybářův lovem jsa nočním baven,

885 buď nejaká z bohyní Olympských, aneb

proudy na Bosporu řek, brozného jest-li

spatřili muže, kde bloudí as?

Jest to věc strastiplná,

po dlouhém že já, pracném bloudění

jsem nepotkal stopě příznivé,

890 též tékavéhe muže nespatri, kde jest.

Tekmessa.

O běda mně.

Chor.

Či pak to hlas k nám zazněl z háje blízkého?

Tekmessa.

já nešťastná!

Chor.

895 Tu dívku v boji dobytou tu ubohou
zřím Tekmessu, jež v hoři tomto rozplývá.

Tekmessa.

Jsem ztracena, jsem zničena o přátelé.

Chor.

Co jest ti?

Tekmessa.

zde leží Aias, právě nyní zavražděn,
jsa proklán mečem v tělo hlubokovniklým.

Chor.

900 Ach běda, můj návrat,
ach tys pane soudruhy své
též zničil, ty neblahý,
ach paní sklíčená!!

Tekmessa.

Když tak to stojí ovšem slušno bédovat.

Chor.

905 Či rukou pak ten nešťastník to učinil?

Tekmessa.

Svou vlastní, jistě, neb do země vražený
meč, v nějž se vrhnul, o tom dává svědectví.

Chor.

O běda mých strastí, jak se krví zbrotil's od svých 910
nestřežen;
a já pomámený, zcela nevědomý, to jsem zanedbal;
kde ten
svémyslný a zlověstný muž se nachází?

Tekmessa.

Tak nelzeť na něj patřiti, tím širokým 915

zde pláštěm celého jej vůkol zakryju,

neb žáden ani z přátel nikdo nesnese

ten pohled, jak mu vzhůru z rány smrtelné,

již sám si zasadil, se valí černá krev.

Co počnu ach? kdo z přátel tebe pozdvihne? 920

kde Teukros? jak by, zjeviv se, teď přišel v čas,

by padlého zde bratra spolupochoval.

O Aiante, jak slavným byv, jsi nešťastný,

i od nepřátel hoden býti oplakán.

Chor.

Antistrofa.

Ty měl's souzený, ty měl's svým časem 925

přec myslí tvrdou splnit strašlivý

los nekonečně mnohých žalů; tak to nám

930 noc po celou za dne též bolestně kvilel's

zášť v kruté mysli na Atridy (maje)

záhubené zlosti pln.

Onen čas mnohých počátkem se stal

935 trápení, když započal se boj

tuhý o zbraň Achillovu.

Tekmessa.

O běda mně!

Chor.

že k srdci jde, jsem přesvědčen, strast šlechetná.

Tekmessa.

O běda mně!

Chor.

mně není divný, ženo, dvojí nárek tvůj, 940

když ztratila's teď takového přítele.

Tekmessa.

Ty si to můžeš myslet, já to cítím však.

Chor.

To ovšem.

Tekmessa.

O dítě, jakému jhu otrockému vstříc

945 teď jdeme, jací zvědači nám povstali.

Chor.

O běda k těm strastem

hrozné činy zatvrzelých

- zminila's vůdcův obou;
ať to bůh odvrátí.
- Tekmessa.**
- 950 Tak se to stalo, jak to chtěli bohové
- Chor.**
- Až přišlo těžké připravilo trápení.
- Tekmessa.**
- Tak velké neštěstí ta strašná Zeusova
dceř, Pallas, rozšla, to pro Odyssea.
- Chor.**
- 954 Teď se posmívá v černé duši své ten muž, mnoho
jenž zkusil
a ze vzteklé bolesti si posměchy jen tropí mnohé
o žel, žel,
- 960 s ním oba králi o tom slyšice, Atridi.
- Tekmessa.**
- Ti ať se smějí, ať se těší z neštěstí
zde tobo, když i netoužili po živém
snad po mrtvém ve válce budou kvíletí.
Neb dobré, které v rukou chová zpozdílec
965 dřív nepozná, až mu ho někdo odejme.
Mně jeho smrt tak trpká jest, jak sladká jim
a milá jemu. Neb co dosáhnouti chtěl,
to sobě vydobyl, smrt, kterou sobě přal.
Nač by si tedy smíchy z něho tropili?
970 on bohům jenom zemřel, a ne jim to ne.
Ať proto Odysseus se márně nadýmá;
neb pro ně více Aias nežije; mně však
svým odchodem jen strast a nářek zanechal.
- Teukros.**
- O běda mně.
- Chor.**
- 975 Buď tíše, zdá se mi, že slyším Teukrův hlas,
stesk jehož s tímto neštěstím se shoduje.
- Teukros.**
- O milý Aiante, o duše zpřizněná,
tak jsem tě zradil, jak se pověst splnila?
- Chor.**
- Že muž ten pošel, Teukre, buďž přesvědčen.
- Teukros.**
- 980 O běda tedy nad mým těžkým osudem!
- Chor.**
- Když tak to stojí,
- Teukros.**
- o já bídný, ubohý!
- Chor.**
- tu slušno kvíletí.

- Teukros.**
- o strasti přerychlá!
- Chor.**
- ba přílišná o Teukre.
- Teukros.**
- ach já nešťastný;
a ditko jeho, kde pak v Trojské zemi dlí?
- Chor.**
- tam samo ve stánech;
- Teukros.**
- hned nám ho v rychlosti 985
sem přiveď, sice by ho někdo z nepřátel
moh' odvésti, jak mladě lvici odešle;
jdi, pospíchej a přičiň se, neb zemřelým
jak milé padlí, každý rád se posmívá.
- Chor.**
- Jsa ještě živ, o Teukre, muž ten nařídil 990
bys o něj pečoval, jak nyní pečuješ.
- Teukros.**
- O pohlede mně ze všech nejžalostnější
jež jsem až posud okem svým kdy spatřil jen,
o csto ze všech cest ty nejbolestnější 995
mé srdce svíráš, kterou jsem teď vykonal,
když já tvůj osud zvěděv, drahý Aiante,
a hnedle tebe stopovav jsem vyslidil.
Neb rychlá pověst, jak by vyšla od bohův,
lid veškery pronikla, že jsi dokonal.
To uslyšev, já ubohý, ač vzdálený 1000
jsem zaplakal, však teď, když vidím, zničen jsem,
ach běda.
Jdi odhalž jej, bych viděl tu celou strast. — —
O hrozný pohlede o trpká odvaho!
1005 jaké žalosti mně jsi rozsel smrti svou.
Kam pak teď mohu jít, k lidem ku kterým?
když jsem ti nikterak v tvém žalu nepřispěl?
jakž, přijme Telamon tvůj otce též i můj
mne okem vlídným, láskavým, až bez tebe
mne spatří přicházet? proč ne? — on jehož tvář 1010
se ani v štěstí nestkvi sladkým úsměvem?
co on tu skrýje, jakou zmléi potupu?
že rozenec jsem z ženy válkou dobyté
a zbázlivosti nešlechtné zradil tě
1015 o drahý Aiante! — či lstí, bych osvojil
si po tvé smrti vládu spolu s domem tvým.
To řekne muž ten prchlivý a nevrlý,
jenž v starí svém se pro nic k hněvu rozpálí.
Konečně vyhnán z vlasti své a vypuzen
mám otrokem pak slout, byv dříve svobodným. 1020
Tak ve vlasti to stojí; v Troji mnozí však
mně nepřiznivi jsou a málo prospěchu.
A všechno to mi připadlo tvým úmrtím.
Ach co si počnu, jak ten skvělý trpký meč
1025 teď vytáhnu z tvých prsou, ač já ubohý?!
jímž proklán ducha vypustil's; poznal's že chtěl
té Hektor skonávaje časem zničit?
Pro bůh ten osud dvou lidí jen rozvažte:

- 1030 Neb Hektor pásem, ježž mu Aias daroval,
byl pevně k vozu přivázán, pak ukrutně
tak dlouho smýkáán, až svou duši vypustil.
A mečem tím, ježž Aias má od Hektora
co dar, se nyní proklal v pádu smrtelném.
1035 Zdař nezkuła zde tento meč Erinya,
pás tento nestkal-li též Hádés zlou rukou?
A proto tedy řekl bych, že jako to
tak všechno vždy nám vůle boží udílí;
kdo však se s tímto nesrovnává v myslí své,
ten v svém si libuj mínění, — jak v onom já.

Chor.

- 1040 Teď ustaň, ráděj hled, jak muže tohoto
bys pochoval a jakou hned dal odpověď,
neb vidím nepřitele, jenž snad přichází,
by jako škůdce v žalu nám se posmíval.

Teukros.

Kdo jest to, kterého pak muže z vojska zříš?

Chor.

- 1045 Menelaos pro nějž jsme plavbu podnikli.

Teukros.

Již vidím, blízek jest a lehce k spatření.

Menelaos.

Hej ty, já tobě poručím ať nepohřbíš
zde toho mrtvého, nech jej zde, tak jak jest.

Teukros.

Z jaké pak příčiny řeč vedeš takovou?

Menelaos.

- 1050 To vůle má, to vůle též jest vůdcova.

Teukros.

Snad řekneš, jakou předstíráte příčinu.

Menelaos.

- Tu, — že jsme doufali, že z vlasti vedeme
jej Achajům co přítele a soudruha,
a teď jej horším nacházíme nad Frýgy;
1055 on jenž celému vojsku zkázu obmyslel
a v noci přepadnul, by mečem zabládl;
a kdyby bůh ten pokus nebyl uhasil,
ten samý osud měl nás potkatí jak jej,
my smrtí hanebnou jsme měli zahynout,
1060 on však by živ byl. Bůh to ale obrátil,
že na ovce a skoty padla jeho zlost.
A protož není nikoho tak mocného,
by jeho tělo slušně vložil do hrobu,
to né — však na žlutý tam písek vyvržen
1065 má morským ptákům za potravu sloužiti.
Však proto nepovstaniž k hněvu strašlivém.
Neb když jsme živým nedovedli vládnouti
my nad mrtvým přec panovati budeme,
jej mocí krotíce i proti vůli tvé.
1070 Neb živ jsa nikdy nebyl slov mých poslušen.
A špatný muž ten, jenž co sprostý z obce muž

svých představených v ničem nechce poslouchat.

- Neb v obci, v níž by žádné bázně nebylo
by nikdy zdaru nenalezly zákony,
a nemožno jest, moudře vojsku veleli,
1075 jež nemá bázně ani strachu přede zlým.
Má člověk pomnit, by i tělo velké měl,
že malou nehodou by mohl padnouti.
Kdo ale stud a bázeň v srdci chová svém,
buď přesvědčen, že ten vždy spásu nalázne;
1080 Kde ale přepych panuje a svévolnost,
věz město takové kdys časem utone
přec po příznivé plavbě v morské hlubině.
I u mně budiž bázeň podle slušnosti;
ať nemyslí, kdo činil, co ho těšilo
1085 že trpět nebude zas, co ho zarmoutí.
Tak to jde vzájemně. Dřív tento přehlivcem
byl pyšným, nyní opět já se vypínám.
Tak tobě poručím, ať toho nepohřbíš,
bys pochovav jej sám nepadnul do hrobu.
1090

Chor.

Menelae, když moudrá slova prones's,
pak na to zemřelým sám nečin bezpráví.

Teukros.

- O mužové, již víc se muži nevidím,
jenž z rodu nízkého jsa v nečem pochybil,
1095 když tito, jenž se rodem slavným honosí,
tak velice se prohřešují v řečích svých.
Mluv ze začátku, tys to řekl, na pomoc
žeš muže toho Achivům sem přivedl?
Což nepodnik on plavbu sám co vlastní pán?
1100 v čem ty jsi jeho vůdcem, v čem ty veleli
chceš jeho lidu, ježž on z vlasti přivedl?
Co vládce Sparty přišel's, ne co vůdce nás.
A nikde nestává ti práva většího,
bys nad ním panoval, než jemu nad tebou.
1105 Ba jiným podrizen jsi připlul sem, a ne
co vůdce všech, snad abys velel Aiantu.
Však nad kým vládneš, vládní, těmi pyšnými
je slovy trestaje; já toho zde, ať ty
neb druhý vůdce brání, vložím do hrobu
1110 jak slušno jest, vši bázně prost jsa před tebou.
Neb pro tvou ženu netáhl on do boje,
jak ti, jenž mnohá dobrodružství konaji;
to pro přísahu, kterou se byl zavázal,
ne pro tebe; neb slabé za nic pokládá.
1115 A proto přiveď ještě víc hlásatelů
i vůdce samého, já na tvůj prázdný křik
se neohlédnu, dokud zůstaneš, co jsi.

Chor.

I takové já řeči v strastech nemám rád,
neb příkrá řeč ač pravdivá přec uráží.

Menelaos.

- Ten střelec, zdá se, mnoho myslí o sobě. 1120

Teukros.

Vždyť nízkého jsem nevydobył řemesla.

Menelaos.

Ty bys se velmi chlubil, kdybys nosil štít.

- Teukros.**
I bezbraný bych tobě v zbrani odolal.
- Menelaos.**
Tvůj jazyk strašnou ukazuje srdnatost.
- Teukros.**
1125 Kdo právo má, ten může myslet vysoko.
- Menelaos.**
Jest spravedlivé to, by vrah můj šťastným byl?
- Teukros.**
1130 Tvůj vrah? — to divná řeč, ač umřel's, žiješ přec.
- Menelaos.**
Mne bůh zachránil, pro toho však mrtvý jsem.
- Teukros.**
1135 Cítí tedy bohy, bohové tě chránili.
- Menelaos.**
1140 Což já snad zneuctívám božské zákony?
- Teukros.**
Když přijda mrtvé pochovati zbraňuješ.
- Menelaos.**
Své nepřátele ovšem, jimž to nesluší.
- Teukros.**
1145 Kdy pak se na odpor ti Aias postavil?
- Menelaos.**
On v zášti měl nenávistníka, však to víš.
- Teukros.**
1150 Tys při hlasování jej v počtu oklamal.
- Menelaos.**
V tom u soudcův ne u mne bylo chybeno.
- Teukros.**
Ty tajně mnohé zlé jsi krásně nastrojil.
- Menelaos.**
1155 Řeč taková již člověku bol působí.
- Teukros.**
Ne větší, jak se zdá, než my snad vzbudíme.
- Menelaos.**
1160 Jen jedno pravím, toho nepochovávej.
- Teukros.**
1165 Ty zase slyš, že tento bude pochován.

Menelaos.
Já kdysi muže znal, jenž v řeči drzým jsa,
své plavce při bouři by pluli, přinutil,
však ani hlasu nevydal, když zmital ním
vztek bouře mocný, nýbrž v roucho zahalen,
se nechal od každého plavce šlapati. 1145
Tak tobě jakož i tvým ústům nezbedným
jen z mraku malého, snad bouře veliká,
až přihlučí, pak přílišný hlas udusí.

Teukros.
1150 I já jsem viděl muže plná blázností,
jenž v strastech bližního se jemu posmíval.
A když jej spatřil kdos, jenž mně byl podoben,
a myslí stejně, ten mu slovo toto řek':
O člověče zlé nikdá nečín zemřelým;
neb když to učiníš, věz, budeš nešťastným. 1155
Tu výstrahu on dával muži zpupnému.
Však já ho vidím, a jak se mně zdá, než ty
to nikdo jiný není. Mluvív záhadně?

Menelaos.
1160 Já jdu, neb hanba pro mne, jest-li někdo zví,
že slovy trestám moha moci užívat. 1160

Teukros.
Jen jdi, i pro mne, pošetlice poslouchat,
jenž vede prázdnou řeč, jest hanba největší.

Chor.
1165 Ted vznikne sporu velikých zápas.
Proto Teukre spěchej, co ti možno jenom,
aby hrob klenutý jemu někde našel's,
kde by jej na památku večnou u lidí
rov temnošerý objímal.

Teukros.
1170 Hle nyní v pravý okamžik se blížeji
zde muže toho syn a jeho manželka,
by nešťastného mrtvého hrob zdobili. 1170
O hochu přístup sem, stůj na blízkou a chop,
co prosící, se otce, jenž ti život dal.
Tak sed' zde v jeho ochraně, v svých rukou drž
mé vlasy, matčiny a třetí taky tvé,
co poklad prosících. A kdyby někdo chtěl,
1175 tě mojí odvléct od mrtvého tohoto,
co zlý ať v cizině zle zhyne bez hrobu,
vymýtén s všemi rodu zvého kořeny,
tak právě jak jsem tuto kadeř ustříhnul.
1180 O dítě drž se ho a střež, ať nikdo se
tě netkne, na něj vrhna se tak obejmí.
Vy ale stůjte při něm jako mužové,
a ne jak ženy, chraňte ho, až přijdu zas
hrob pro něj opatřív, ať brání kdokolvěk.

Josef Hanáčík.